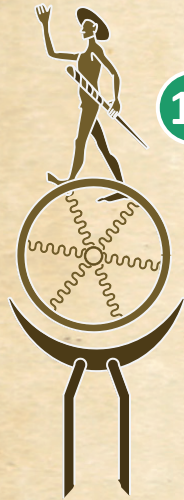

17

Metalo plastikos skulptūra „Pavasaris“ (aut. V. Jarutis, Žalioji g.) sukurta 1986 m. Kūrinys simbolizuoja augimą, judėjimą, demonstruoja meistro lengvą ranką ir brandžią mintį.

18

Skulptūra „Patrimpas“ (aut. J. Meškelevičius) vaizduojanti senovės baltų dievą, kuris susijęs su pavasariu ir derlingumu, pastatyta 1994 m. Alytaus centre, Ligoninės ir Vilniaus gatvių sankryžoje. Patrimpas su Patulu ir Perkūnu sudarė trejybę, vaizduojamą prūsų vėliavoje.

Buvęs kino teatras „Kapitol“ (Vilniaus g. 13). Pastatas pastatytas 1929 m. Pirmame aukšte buvo gyvenamosios patalpos, antrame kino salė. Po Antrojo pasaulinio karo čia buvo įsikūrusios kelios organizacijos, mėsos parduotuvė. 1993–2003 m. veikė ekspozicija, skirta lakūnams S. Dariui ir S. Girėnui.

19

20

Zimavičienės mūras

(Vilniaus g. 10) – tai vienas žymiausių miesto namų ir pirmas trijų aukštų namas tarpukario Alytuje. Įpusėjus statyboms (pradėtos 1931 m.) mirė Kostas Zimavičius. Tolimesniais statybų darbais rūpinosi Adelė Zimavičienė. 1932

m. baigus darbus, namas alytiškių buvo pramintas Zimavičienės mūru. Po metų visiškai įrengus namą, šeiminkė patalpas išnuomojo krautuvėms ir draugijoms. Miestas jai siūlė viename aukšte įkurti modernų viešbutį, tokio Alytui trūko. Šį pasiūlymą savininkė atmetė. Po 1941 m. birželio 22-osios rytinių vokiečių bombardavimų pastatas visai atsitiktinai liko nesugriautas – į jį pataikiusi bomba pramušė namo stogą, perdengimus, bet nesprogo. Po karo pastatas buvo sutvarkytas ir sulaukė mūsų dienų.

Namas su liūtukais

(Vilniaus g. 27). Šis gyvenamasis namas taip vadinamas, nes laiptus į pastatą puošia liūtukų figūros. Namą pastatytas 1911 m. Tarpukariu jame gyveno vienas žymesnių Alytaus visuomenės veikėjų, advokatas Mendelis Bokšickis, čia gimė jo sūnus Saadia Bahatas, žinomas Izraelio menininkas. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, M. Bokšickis su šeima pateko į Vilniaus getą. Dukrą Lilę išgelbėjo lietuviai, pavyko išsigelbėti ir sūnui. 1944–1953 m. šiame name buvo kalinami ir kankinami kovotojai už Lietuvos laisvę. Prie namo yra keturi atminimo akmenys (tai šaligatviuose ar gatvių grindiniuose įmontuojamos atminimo lentelės nacionalsocializmo aukoms įamžinti), skirti Bokšickių šeimai.

21

22

Audiovizualiųjų menų centras

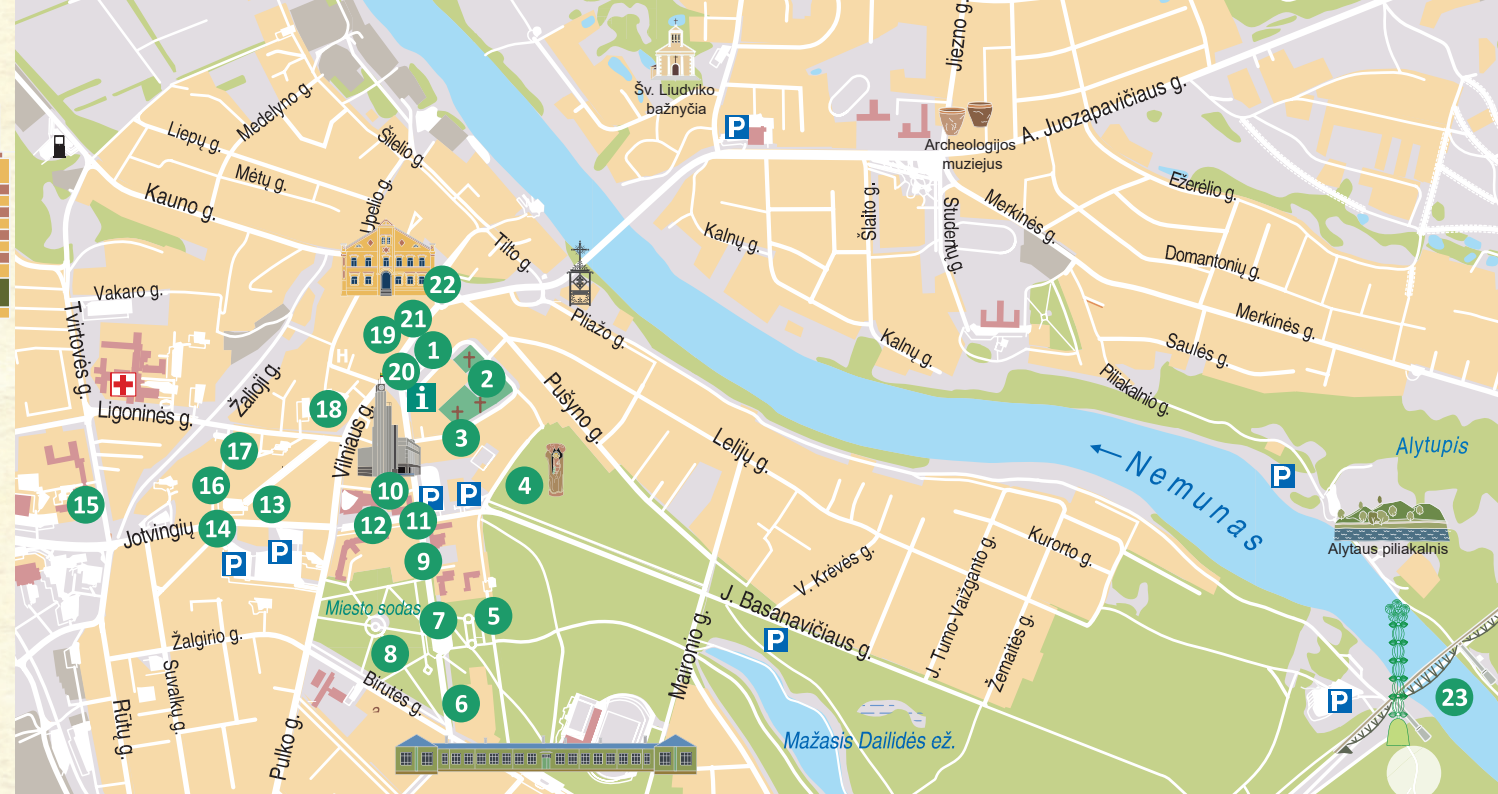
(buvusi sinagoga, Kauno g. 9). Medinė sinagoga čia buvo pastatyta 1856 m. Toje pat vietoje arba šalia XIX a. pab. iškilo mūrinė. Per 1909 m. ir 1911 m. Alytų siaubusius gaisrus sinagoga sudegė. Ji atstatyta (kitų nuomone, pastatyta naujai) 1911 m. pagal buvusios projektą. Šalia iškilo rabino namas. Sinagogos pastatą iš aplinkos išskiria jos fasadą puošiantis pagrindinis judaizmo simbolis – plytų mūro Dovydo žvaigždė. Per Antrąjį pasaulinį karą sinagoga nebuvo susprogdinta, tačiau subjaukota. Sovietmečiu pakeista jos paskirtis: pastatas pertvarkytas į druskos sandėlį. Po sinagogos restauracijos joje veikia Audiovizualiųjų menų centras: rengiami muzikos vakarai, keičiamose parodose eksponuojami iškilių menininkų darbai. Galima susipažinti su Alytaus žydų istorija.

23

Aukščiausias šalyje Baltosios rožės pėsčiųjų ir dviratininkų tiltas (Dainų slėnis), Alytuje pastatytas 2015 m. ant išlikusių XIX a. buvusio geležinkelio tilto per Nemuną taurų, įrašytas į Lietuvos rekordų knygą. Jo aukštis – 38,1 m, ilgis – 240 m. Šis tiltas – vienintelė vieta Lietuvoje, kurioje metrais galima išmatuoti savo meilę. Ant jo yra šešios žymos kas 40 m, ties jomis įvardyta meilės pagal Aristotelio filosofiją rūšis. Įrodyti savo meilę mylimam ar artimam žmogui galima nunešant jį ant rankų iki tam tikros meilės rūšį žymenčios ribos. Greta tilto pastatyta plieno rožių širdelė meilės spynelėms kabinti. Tiltu prieigose stovi skulptūra „Obels žiedas“ (aut. V. Kančiauskas).

Baltosios rožės tiltą pamėgę ekstremaliųjų pojūčių mėgėjai – nuo jo organizuojami šuoliai su virvėmis.

Alytus pėsčiomis

www.alytusinfo.lt

Alytaus turizmo informacijos centras

S.Dariaus ir S.Girėno g. 1, LT-62137 Alytus

Tel.: +370 315 52 010, +370 687 07 703

E.p. info@alytusinfo.lt

www.alytusinfo.lt

VISIT ALYTUS
DINGĘS ALYTUS

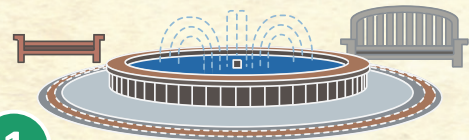

Alytus

Senamiesčio skverą juosia Bažnyčios ir Alyvų tako gatvės. Prieš Antrąjį pasaulinį karą dabartiniame skvere stovėjo gyvenamieji, prekybininkų ir amatininkų namai, kurie subombarduoti per pirmą vokiečių lėktuvų atskrydį. Po karo namai nebuvo atstatyti, buvo suformuota aikštė. Kelis kartus rekonstruota. Paskutinį – 2012 m. Naujai įrengto skvero margaspalvį fontaną papuošė rašytojo Jurgio Kunčino eilės, vieną iš suoliukų – bronzinė voveraitės skulptūra su knyga. Paglosčius šį mielą žvėrelį atsiranda noras skaityti knygas.

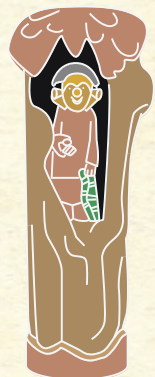
2020 m. Senamiesčio skvere pastatytas paminklas Dainavos apygardos partizanams.

1

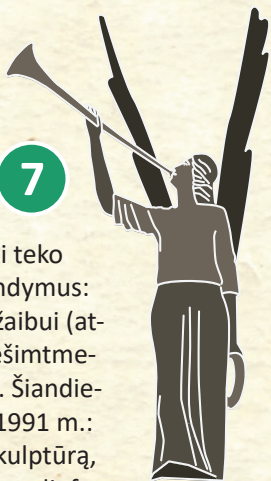
Vaikų poeto Anzelmo Matučio parke žaismingai pabirę mediniai poeto kūriniių personažai. Skulptūras nuo 2012 m. dovanoja kas antri metai vykstančio tarptautinio medžio drožėjų simpoziumo dalyviai. Kitapus gatvės – poeto vardo muziejus (A. Matučio g. 8). Jis įsikūręs name, kuriame gyveno A. Matutis. Išlikęs autentiško interjero darbo kambarys su biblioteka, suvenyrais ir asmeniniais daiktais. Muziejuje moksleiviams ir šeimoms siūlomos įvairios edukacinės programos, rengiamos vaikų kūrybos parodėlės.

4

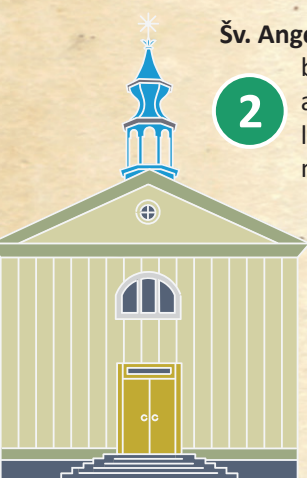
Laisvės angelo paminklas (aut. A. Aleksandravičius) pastatytas 1929 m. Pasakojama, jog pozuoti angelo skulptūrai autorius prikabinęs jaunutę gimnazijos mokytoją. Laisvės angelas – tai pagarbos ir atminimo ženklas žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę. Paminklui teko atlaikyti kelis gamtos ir istorijos išbandymus: 1934 m. skulptūra subyrėjo trenkus žaibui (atstatyta po trejų metų), o 6-ajame dešimtmetyje nugriauta politiniais sumetimais. Šiandieninis Laisvės angelas Alytų papuošė 1991 m.: skulptorius J. Meškelevičius atkūrė skulptūrą, o skulptorius J. Blažaitis – paminklo bareljefus.

7

Šv. Angelų Sargų bažnyčia (Savanorių g. 5) buvo pastatyta 1830 m. vietoj XVII a. čia stovėjusios Šv. Onos koplytėlės. Dabartinis bažnyčios interjeras neobarokinis, todėl spalvingas ir puošnus, yra meninę vertę turinčių sakralinių vertybių. Šalia bažnyčios esančiose kapinėse ilsisi 114 savanorių, žuvusių kovose už Lietuvos nepriklausomybę. Tarp jų – Antanas Juozapavičius, pirmasis karininkas, žuvęs 1919 m. kovose už laisvę.

2

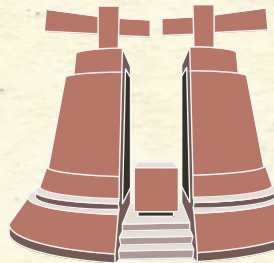
Alytaus kraštotyros muziejus (Savanorių g. 6) įkurtas 1928 m. Modernios ir interaktyvios ekspozicijos išradingai pasakoja krašto istoriją. Čia galima pasisvečiuoti XX a. pr. dzūko kieme – užsukti į pirkią, tvartą, užmesti akį klėtin, pasiklausyti dzūkiškos šnektos, paliesti eksponatus. Tada – išdidžiai nužingsniuoti 1915 m. Alytaus Vilniaus gatve, šmurkštelėti į karčemą ir pajusti to meto dvasią. Originaliai Alytaus istoriją pateikia ekspozicija „Gyvenimas abipus Nemuno“. Muziejuje rengiamos parodos, vyksta edukaciniai užsiėmimai mokiniams ir suaugusiems.

3

Memorialas „Nurimęs varpas“ (aut. S. Žirgulis). Tokių paminklų kaip šis retai pasitaiko – į jį galima įeiti. „Nurimęs varpas“ stovi Alytaus Kurorto parko skvere. Jis skirtas politiniams kaliniams ir tremtiniais, Dainavos apygardos partizanams, 1941 m. birželio 22–28 d. Lietuvos kariuomenės sukilėliams pagerbti. Skvere taip pat auga 1989 m. pasodintas Atgimimo ažuolas, priešais jį stovi 1991 m. sausio 13 d. aukas įamžinantis kryžius (aut. P. Pranskevičius).

5

Žalioji gimnazija (S. Dariaus ir S. Girėno g. 27). Pirmoji gimnazija Alytuje buvo įkurta 1919 m., tačiau tuomet dar neturėjo savo pastato. 1925 m. gimnazistai atvėrė šio pastato duris – jis pastatytas iš buvusių carinių kareivinių. Šiandien čia įsikūręs Kauno taikomosios dailės mokyklos Alytaus filialas. Mokykloje rengiami edukaciniai užsiėmimai, veikia mokinių darbų parduotuvėlė. Greta pastato įrengta originali vieno eksponato galerija.

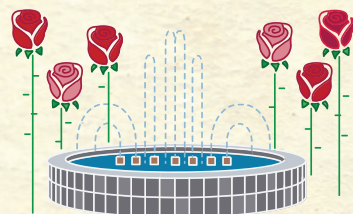
6

Rožynais garsėjantis Miesto sodas pačiame Alytaus centre suformuotas 1931 m. Iki šių dienų išliko 1936 m. įrengtas fontanas su baseinėliu, kuriame kadaise plaukiojo auksinės žuvelės ir žydėjo lelijos. Fontaną sumanyta įkurdinti parko vidury, kad būtų tarsi saulutė, o visi nuo jo besidriekiantys takeliai – tarsi saulės spinduliukai. Ne vieną priverčia nusišypsoti sode dūkstančios voveraitės. Jame auga 55 medžių bei krūmų rūšys bei keturi vardiniai ažuolai: 1930 m. pasodintas prezidento A. Smetonos garbei, 1933 m. – Baltijos šalių vienybei, 1939 m. – dainininkui K. Petrauskui pagerbti, 2018 m. – Lietuvos šimtmečiui.

Miesto sode visais laikais įsimylėjęliai skyrė pasimatymus, dažniausiai – prie fontano. Mediniai parko suoliukai neretai būdavo išmarginami meilės eilėraščiais. Ne vienas prisimena į šipulius dužusius jausmus Miesto sodo meilės kampelyje ar šokių aikštelėje.

8

Šaulių namai (S. Dariaus ir S. Girėno g. 10). 1938 m. baigti statyti modernūs, erdvūs Antano Juozapavičiaus – pirmojo karininko, žuvusio nepriklausomybės kovose, – šaulių namai, vadinti kurhauzu (tuo metu Alytus turėjo miesto kurorto statusą). Pirmame aukšte buvo įrengta didelė salė su scena, vestibulius, valgykla bei veranda. Čia įsikūrusiame restorane vakarais grojo džiazas. Tai buvo vienas geriausių ir prabangiausių miesto restoranų. Antrame aukšte įsikūrė šaulių klubas, A. Juozapavičiui skirtas muziejus, rūsyje – mankštos salė. Sovietmečiu čia veikė kultūros namai. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę pastatas grąžintas Alytaus šaulių rinktinei. Vasaromis terasoje, apsuptoje rožių, akį džiugina prieškarinis fontanas „Tulpė“.

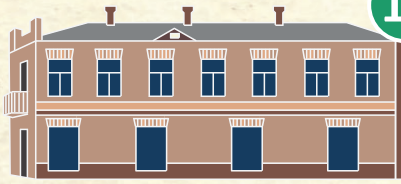
10

Rotušės aikštė 1990 m. pervadinta nuo 1954 m. Alytaus centre buvusi trikampė Komjaunimo aikštė. Prieškariu šioje vietoje plytėjo Rinkos aikštė, kurioje šurmuliudavo turgus. Didžiama aikštę supusių XX a. pradžios prekybos ir gyvenamųjų namų buvo nugriauti, 1987 m. pradėjus statyti dabartinį Rotušės pastatą, kuris baigtas 1989 m.

Buvęs viešbutis „Niujorkas“ (Rotušės a. 14), statytas 1933 m. Tai buvo moderniausias Alytaus viešbutis: pirmame aukšte veikė valgykla, antrame – puikūs kambariai ir vonia.

11

Buvusi kepykla „Higiena“ (Rotušės a. 15), pastatyta 1930 m. Pirmame pastato aukšte veikė geriausia miesto kepykla, antrame buvo gyvenamieji kambariai. Ant šio pastato galinės sienos yra nedidelė voveraitės skulptūra, skirta voveraitės Liusės atminimui (aut. M. Zavadskis, idėjos iniciatoriai R. ir V. Venciai). Tokiu vardu buvo pavadinta tikra voverytė Jaunimo parko eglynėlyje. Ji atsiliepdavo į šį vardą, mielai imdavo riešutus žmogui iš rankų ir pozuodavo fotografuojama. Deja, 2020 m. vasarą Liusė žuvo. Šiandien – tai norus pildanti skulptūra: sugalvojus norą – reikia ją paglostyti.

12

Voveraitės Alsodra ir Sodriukas (Jotvingių g.). „Laimę susikuriame patys“ – šie žodžiai puošia skulptūrą, vaizduojančią bendraujančius mamytę voverę Alsodrą ir voveriuką Sodriuką. Paglosčius skulptūrą pradeda pildytis voveriukų palinkėjimas „Dideli darbai prasideda nuo mažų“. Skulptūrą miestui padovanojo Alytaus „Sodros“ darbuotojai.

Autoriai: dailininkė I. Židonytė, skulptoriai A. Janušauskas ir J. Abdulskytė.

14

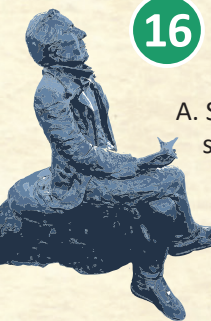
Sieninė tapyba „Vingis“ (Jotvingių g. 7, aut. E. Balnytė, tapė – VDA Monumentaliosios dailės studijų programos studentai) – abstrakčioje visuomoje persipina Alytaus miesto simboliai.

15

Sieninės tapybos darbas „Nerūpestingos ateities vizija“ (Tvirtovės g. 3, aut.: T. Vincaitis, K. Grubys) puošia Jaunimo centro pastatą.

16

Skulptūra „Į žvaigždes“ (skirta Antanui Saulynui, aut. R. Jankevičiūtė) – tai muzikinis suolelis su natūralaus dydžio A. Saulyno skulptūra Alytaus Sakurų alėjos skvere (Žalioji g.).

Antanas Saulynas (1927 – 1993) – poetas, pedagogas, Alytaus miesto himno žodžių autorius. Daugiau kaip 100 A. Saulyno eilėraščių tapo populiariomis dainomis („Pienė“, „Pašauki“ ir kt.), žymiausia – „Žalioj stotelėje“. Ji skamba ir muzikiniame suolelyje.